

Додаток 2

Довгостроковий національний стратегічний
план цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації
Державної митної служби України та її
територіальних підрозділів
на основі

Багаторічного стратегічного плану
електронної митниці ЄС (Multi-annual strategic
plan for electronic customs, MASP-C)

Консолідований опис (перелік) проектів

ЗМІСТ

Глосарій термінів і скорочень	3
1. Мета документа	8
2. Перелік проектів	8
2.1. Група 1: Митні інформаційні системи	10
2.1.1. Автоматизована система митного оформлення. Центральний компонент – АСМО «Центр»	11
2.1.2. Автоматизована система по роботі з рішеннями митних органів (Customs Decision System (CDS)-UA)	16
2.1.3. Єдине вікно для міжнародної торгівлі (ЄВМТ)	21
2.1.4. Система управління гарантіями (GMS-UA)	25
2.2. Група 2: Інформаційні системи для міжнародного митного співробітництва та обміну митною інформацією	30
2.2.1. Електронна транзитна система NCTS (Фаза 5, Фаза 6)	30
2.2.2. Система управління імпортом (ICS2)	35
2.2.3. Автоматизована система експорту (AES)	39
2.2.4. Впровадження обов’язкової тарифної інформації UCC (UCC VTI) та інтегрованої системи управління тарифами (ITMS)	42
2.2.5. Підсистема реєстрації та ідентифікації економічних операторів 2 (EORI2)	46
2.2.6. Підсистема уповноважених (авторизованих) економічних операторів (AEO)	49
2.2.7. Система боротьби з підробкою та піратством (COPIS)	53
2.3. Група 3: Митні ініціативи, які потребують подальшого вивчення та погодження	57
2.3.1. Єдина система керування користувачами та цифрового підпису (UUM&DS)	57
2.3.2. Модернізація системи управління ризиками (CRMF)	60

Глосарій термінів і скорочень

Вичерпний перелік ключових термінів і скорочень митних органів ЄС доступний за адресою:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/glossary_en#heading_1

ТЕРМІН/АБРЕВІАТУРА	ОПИС
AEO (УЕО)	Уповноважений економічний оператор
AES	Автоматизована система експорту
AFIS	Інформаційна система протидії шахрайству
BPM	Модель бізнес-процесів або моделі бізнес-процесів
BPM/FSS	Функціональні системні специфікації, що підтримують BPM
BTI	Обов'язкова тарифна інформація
CCI	Централізоване оформлення імпорту
CCN	Спільна комунікаційна мережа
CCN2	Спільна комунікаційна мережа 2
CCN/CSI	Спільна мережа зв'язку/спільний системний інтерфейс
CD	Митна декларація
CDS.UA	Автоматизована система по роботі з рішеннями митних органів
CDMS.UA	Система управління рішеннями митних органів
CIS	Митна інформаційна система
CLASS	Класифікаційна інформаційна система
COPIS	Система захисту прав інтелектуальної власності
CRMS	Система управління митними ризиками
CRMS2	Система управління митними ризиками 2
CRS	Довідкова система для клієнтів
CSI	Загальний системний інтерфейс
CT	Тестування відповідності (віха, що вказує на закінчення періоду тестування на відповідність технічним та функціональним вимогам)
CSW	Єдине вікно митниці

ТЕРМІН/АБРЕВІАТУРА	ОПИС
Customs 2020 Programme	Програма «Митниця 2020» Програма співробітництва ЄС, що дозволяє національним митним адміністраціям обмінюватися інформацією та досвідом з митних питань
Deployment Window	Вікно розгортання електронних систем ЄС. Дати початку та закінчення розгортання електронних систем. Дата початку відповідає найбільш ранній даті, коли операції можуть розпочатися у певній державі-члені ЄС. Дата завершення – це найпізніша дата повного розгортання певної електронної системи в усіх державах-членах, включаючи національні митні адміністрації та економічних операторів
DG OLAF	Генеральний директорат Європейського бюро по боротьбі з шахрайством
DG TAXUD	Генеральний директорат з питань оподаткування та митного союзу
DG TRADE	Генеральний директорат з питань торгівлі
DM	Модель даних
DS	Цифрові підписи
E-Commerce	Електронна комерція
E-Customs Decision	Електронне митне рішення (Рішення № 70/2008/ЄС)
EBTI	Європейська обов'язкова тарифна інформація
EC	Європейське Співтовариство
ECS	Система контролю експорту
EIS	Європейські інформаційні системи
EMSWe	Європейське Єдине вікно морського середовища
ENS	Коротка декларація про в'їзд
EO	Економічний оператор
EORI EORI 2	Підсистема реєстрації та ідентифікації економічних операторів Підсистема реєстрації та ідентифікації економічних операторів 2

ТЕРМІН/АБРЕВІАТУРА	ОПИС
EOS	Система економічних операторів
EOS-AEO	Система економічних операторів – підсистема УЕО
EOS-EORI	Система економічних операторів – підсистема реєстрації та ідентифікації економічних операторів
ETD	Електронний транспортний документ
EU	Європейський Союз
EUCDM	Модель митних даних Європейського Союзу
EXS	Підсумкова декларація на виїзд
GMS	Система управління гарантіями
GUM	Управління гарантіями
ICS	Система контролю імпорту
ICS2	Система контролю імпорту 2
IT	Інформаційні технології
L1 BPM	Рівень 1 – Глобальний BPM (огляд митного бізнес-домену ЄС та глобальних бізнес-даних)
L2 BPM	Рівень 2 – BPM високого рівня (взаємодія між основними бізнес-процесами з кожним бізнес-доменом митної служби ЄС)
L3 BPM	Рівень 3 – BPM бізнес-вимог (опис юридичних та бізнес-завдань в рамках кожного основного бізнес-процесу та взаємодія між залученими зацікавленими сторонами)
L4 BPM	Рівень 4 – BPM функціональних вимог (потоки обміну інформацією; правила та умови даних; дерева вимог; тестові кейси та сценарії)
MASP-C	Багаторічний стратегічний план для митниці
MNSW	Морське національне єдине вікно
MRN	Контрольний номер переміщення
N/A	Не застосовується
NCTS	Нова комп'ютеризована транзитна система
NCTS-GMS	Система управління гарантіями NCTS
OLAF	Європейське бюро по боротьбі з шахрайством

ТЕРМІН/АБРЕВІАТУРА	ОПИС
PoUS	Підтвердження статусу ЄС
QUOTA2	Електронна система управління/розподілу квот 2
REX	Система зареєстрованих експортерів
SPEED SPEED2	Єдиний портал для введення або виведення даних Єдиний портал для введення або виведення даних 2
SURV 2 SURV3	Спостереження 2 Спостереження 3
SW	Єдине вікно
TARIC	Інтегрований тариф ЄС
TIR	Міжнародні автомобільні перевезення
TP.UA	Модуль «Єдиного вікна для міжнародної торгівлі» по роботі з рішеннями митних органів
TSD	Декларація про тимчасове зберігання
TSS	Технічні системні специфікації
TTA	Transit Test Application (тестова програма, що використовується для перевірки відповідності)
UCC (MKS)	Митний кодекс Союзу (Регламент (ЄС) № 952/2013)
WCO (WMO)	Всесвітня митна організація
АСМО	Автоматизована система митного оформлення
ЗЕД	Зовнішньоекономічна діяльність
ЄВМТ	Єдине вікно для міжнародної торгівлі
ЄАІС	Єдина автоматизована інформаційна система митних органів – багатофункціональна інтегрована автоматизована система, яка становить сукупність взаємопов'язаних інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем, що забезпечують функціонування електронних інформаційних ресурсів митних органів з метою здійснення митної справи, і засобів їх забезпечення
Треjder	Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності

ТЕРМІН/АБРЕВІАТУРА	ОПИС
ЗЕД	Зовнішньоекономічна діяльність
Суб'єкт ЗЕД	Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності
СЗЕД	
Загальний компонент	Компонент електронних систем, розроблений на рівні ЄС, який доступний для всіх держав-членів або визначений Комісією як загальний з міркувань ефективності, безпеки та раціоналізації
Національний компонент	Компонент електронних систем, розроблених на національному рівні, який доступний у державі-члені, яка створила такий компонент або сприяла його спільному створенню
МКУ	Митний кодекс України

1. Мета документа

Документ містить консолідований опис (перелік) ІТ-проектів, які плануються до реалізації в рамках досягнення цілей Стратегічного плану. Опис проектів наведено у вигляді короткого загального опису, основного завдання проекту та очікуваного результату від реалізації певного проекту.

Детальний календарний план реалізації та залежності проектів наведено у Додатку 1.

2. Перелік проектів

Загальний план впровадження ІТ поділено на групи, які далі поділяються на проекти та етапи на основі досягнутого ступеня юридичного, ділового та технічного уточнення та узгодження.

Група 1: Митні інформаційні системи

Перша група містить описи проектів та процедур, для яких існує спільна згода щодо обсягу та часового плану, щоб можна було досягти прогресу в частині заходів з євроінтеграції.

Група 1 може включати проектні цілі щодо двосторонніх міжнародних ініціатив (між Україною та країнами ЄС).

Група 2: Інформаційні системи для міжнародного митного співробітництва та обміну митною інформацією

Друга група стосується проектів, які керовані міжнародними організаціями, в яких ЄС та його держави-члени відіграють активну роль, але не є організаторами чи власниками проектів.

Група 3: Митні ініціативи, які потребують подальшого вивчення та погодження

Третя група містить проекти, для яких буде потрібно подальше обговорення, перш ніж вони зможуть знайти конкретне місце в ІТ-плані.

Проекти розгортатимуться на різних етапах: від підготовки та розроблення до конструювання, тестування, міграції та остаточного введення в експлуатацію.

У відповідних випадках загальні технічні специфікації будуть визначені Держмитслужбою у тісній співпраці з відповідними комітетами Єврокомісії (DG TAXUD тощо) та підлягатимуть розгляду для їх затвердження за 12 місяців до запланованої дати розгортання (впровадження) відповідної митної електронної системи.

Держмитслужба має забезпечити, щоб суб'єкти ЗЕД своєчасно отримували технічну інформацію, потрібну їм для того, щоб оновлювати їхні електронні системи та підключатися до нових чи модернізованих митних електронних систем,

передбачених у цьому Стратегічному плані. Про будь-які зміни суб'єктів господарювання потрібно повідомляти в період між 6 та 12 місяців до розгортання конкретної системи, якщо цього вимагає обсяг та характер зміни, щоб дати змогу суб'єктам ЗЕД планувати та коригувати свої системи та інтерфейси.

Суб'єкти ЗЕД повинні будуть вжити заходів, необхідних для отримання змоги використовувати відповідні електронні системи одразу після введення їх у дію і не пізніше дат завершення, визначених у цьому документі.

Інформація про внесення змін до відповідного програмного забезпечення або розробки нового програмного забезпечення публікується на офіційному веб-сайті Держмитслужби в мережі Інтернет або може доводитись до відома суб'єктів ЗЕД іншими комунікаційними каналами, наприклад, через чат-бот Єдиного вікна для міжнародної торгівлі тощо.

2.1. Група 1: Митні інформаційні системи

Впровадження національних автоматизованих систем митного контролю та оформлення.

Створення нової Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів – ЄАІС

1. ЄАІС складається з функціональних систем центрального та локального рівнів, що функціонують на національному та/або міжнародному рівні, та засобів їх забезпечення.

2. До функціональних систем ЄАІС належать:
автоматизована система митного оформлення «Центр» (далі – АСМО «Центр»);

автоматизована система митного оформлення (далі – АСМО) та локальні підсистеми АСМО територіальних органів Держмитслужби, що взаємодіють з АСМО «Центр»;

Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» (далі – ЄВМТ);

електронна транзитна система, що функціонує на національному рівні (далі – ЕТС).

3. До засобів забезпечення функціонування ЄАІС належать:
центри обробки даних та серверні приміщення;
центральне сховище даних, сервери додатків, технологічні сервіси (комплекси) та автоматизовані робочі місця користувачів ЄАІС;

відомча електронна комунікаційна мережа Держмитслужби (далі – ВКМ) і локальні обчислювальні мережі апарату Держмитслужби та її територіальних органів;

програмно-технічний комплекс Держмитслужби «Електронна пошта» (далі – ПТК «Електронна пошта»).

2.1.1. Автоматизована система митного оформлення. Центральний компонент – АСМО «Центр»

1. Опис та обґрунтування

В умовах воєнного стану і післявоєнний період здатність Держмитслужби до швидкої трансформації процесів є одним з головних завдань, зумовленим інтенсифікацією заходів щодо підготовки інтеграції України до Європейського Союзу. При цьому важливо забезпечити високий темп впровадження нових рішень, що, в свою чергу, вимагає нових уніфікованих підходів до архітектури ІТ-процесів, збалансованого підходу до кадрового і фінансового забезпечення всіх ланок виконання трансформаційних проектів – від аналізу та оптимізації операційних процесів, управління проектами та ресурсами, до принципів уніфікації ІТ-рішень та створення нової гнучкої та надійної інформаційно-комунікаційної інфраструктури.

У Держмитслужбі та територіальних підрозділах утворено значну кількість різноформатних інформаційних баз даних, картотек та дрібних обчислювальних міні-центрів (серверних приміщень), що значно ускладнює систематизацію, зберігання та аналітичну обробку інформації. Як наслідок, відсутня можливість у формуванні достовірних статистичних відомостей щодо ефективності реалізації завдань, віднесених до сфер їх відповідальності, що, у свою чергу, унеможлиблює як належне перспективне прогнозування, так і оперативне прийняття дієвих управлінських рішень.

Поточними передумовами для впровадження та реалізації оновленої версії АСМО «Центр» також є наступні досягнення впродовж останнього року, а саме:

реалізовано можливість сплати суб'єктами ЗЕД мита, податків, грошових коштів на єдиний депозитний рахунок та його використання під час здійснення митних операцій незалежно від того, до якого митного органу подано декларацію на товари;

забезпечено можливість отримання суб'єктами ЗЕД інформації про стан їх єдиного особового рахунку, довідкових відомостей про рух грошових коштів та їх витрачання в режимі часу, близькому до реального, що дозволило мінімізувати випадки відмови у випуску товарів у зв'язку з відсутністю грошових коштів;

реєстрація декларацій на товари та випуск товарів, щодо яких не виявлено ризиків порушення законодавства, почала здійснюватися переважно в автоматичному режимі;

запрацював, в дослідній експлуатації, механізм подання заявок на включення до реєстру авторизованих економічних операторів (АЕО).

2. Цілі

уніфікація і стандартизація автоматизованих систем шляхом створення багатофункціональної централізованої інтегрованої автоматизованої системи ЄАІС, до складу якої входитимуть вищезазначені інформаційні підсистеми;

уніфікувати та автоматизувати основні процеси щодо надання рішень митними органами у порядку, визначеному статтями 19-3–19-18 МКУ;

створити спеціалізований інструмент по контролю ефективності роботи окремих структурних підрозділів в даному напрямку;

оптимізувати процес взаємодії між різними задіяними структурними підрозділами;

уніфікувати підхід до подання заяв і їх опрацювання за різними типами;

сформувати базу даних відомостей, які можуть бути використані під час здійснення митного контролю та митного оформлення, а також при аналізі і управлінні ризиками.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

Департамент профілювання митних ризиків

4. Правова основа

Базовий правовий акт – МКУ.

Стаття 31-35 МКУ, щодо використання інформаційних технологій та електронних інформаційних ресурсів у митній справі.

Глави 12-26 МКУ щодо митних режимів.

Глава 27 МКУ щодо виконання митних формальностей під час переміщення і пропуску товарів, транспортних засобів через митний кордон України.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 569-р. (п. 12, 14).

Стратегічна ціль IV «Трансформація митних послуг в електронну форму» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. п. 2.2.1, 2.1.1, 2.1.2 Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації).

5. Посилання та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	1-4 квартал 2023 року – 1 квартал 2024 року
2	Правове забезпечення	2-3 квартал 2023 року – 1 квартал 2024 року
3	Етап ініціації проекту	3-4 квартал 2023 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	1-2 квартал 2024 року
	Тестування	3 квартал 2024 року
	Перехідна фаза	4 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання	4 квартал 2024 року
5	Промислова експлуатація	1 квартал 2025 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

6. Очікувана ІТ-архітектура

В концепт ЄАІС закладено оновлену централізовану 3-ланкову архітектуру, додаток є Web-орієнтованим та створений з використанням передових технологій та стеків програмування, з використанням патернів проектування, принципів SOLID та DRY, застосовані гнучкі методології розробки.

Реалізація даного централізованого підходу дозволить уникнути використання локальних (децентралізованих) баз даних поточної версії АСМО «Інспектор», переглянути питання реплікації даних (створення лише однієї чи двох архівних копій ЦБД).

Введення в експлуатацію центрального компоненту ЄАІС – АСМО «Центр», наказом Держмитслужби від 29.05.2023 № 228 – відправна точка використання та переходу на нову систему митного оформлення з базовим переліком компонентів та складових підсистем на центральному рівні.

Розробка оновленої системи митного оформлення, як ключового та центрального компонента ЄАІС, поєднує в собі як функціональні, так і нефункціональні цілі. Основний вектор розробки має забезпечити інтеграцію та гармонізацію національного домену з ЄС, орієнтованого на обмін інформацією з митними адміністраціями країн-учасниць ЄС, створення гнучкої та масштабованої архітектури з модульною компоновкою, яка функціонує згідно з сервіс-орієнтованим підходом. Окремим аспектом створюється інструмент для взаємодії суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (як резидентів, так і нерезидентів) з Держмитслужбою з урахуванням моделі даних та бізнес-процесів ЄС.

Принципи функціонального аспекту:

функціонування системи з урахуванням вимог рішень та технічних регламентів ЄС (DG TAXUD);

забезпечення інтеграції компонентів із розробкою API для зовнішніх інтерфейсів;

підтримка інструментів міжнародної торгівлі з можливістю їх подальшого вдосконалення;

захист прав правовласників;

удосконалення моделі комунікації з бізнесом та СВЕД із отриманням зворотного зв'язку;

автоматизація процесів та спрощення процедур з подальшою мінімізацією впливу людського фактору;

створення наскрізної архітектури автоматизованої системи митного оформлення, яка базується на системі прийняття рішень митних органів.

Принципи нефункціонального аспекту:

реалізація гнучкої модульної архітектури на сучасних стеках розробки та впровадження з використанням патернів слабозв'язаних компонентів;

забезпечення тестування коду, модулів та компонентів;

забезпечення спостереження системи з впровадженням інструментів моніторингу та відстежуваності інцидентів;

удосконалення процесів розробки, доставки та безперервної інтеграції програмних компонентів.

До складу системи можуть входити додаткові компоненти для інтеграції із поточними системами та інші.

7. Взаємозв'язки з іншими проектами

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомлення митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту, та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСУР – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу з метою оцінки ризиків при здійсненні митного контролю та митного оформлення;

NCTS – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу з метою забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів за процедурою спільного транзиту.

Система управління гарантіями (GMS) – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу, у тому числі інформації про реєстрацію гаранта, надання авторизацій на застосування спрощень: загальна гарантія, загальна гарантія із зменшенням розміру забезпечення базової суми на 50 відсотків, загальна гарантія із зменшенням розміру забезпечення базової суми на 70 відсотків, звільнення від гарантії та авторизацій на застосування транзитних спрощень: «використання загальної гарантії», «використання загальної гарантії із зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 50 відсотків», «використання загальної гарантії із зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 30 відсотків», «використання звільнення від гарантії». А також отримання від системи управління гарантіями інформації про наявний борг зі сплати митних платежів та факти порушення гарантом своїх зобов'язань.

Державні інформаційні ресурси, інформація з яких необхідна під час оцінки критеріїв відповідності при розгляді заяви в процесі прийняття рішення митними органами, а також при здійсненні моніторингу відповідності та інших операцій посадовими особами митних органів, уповноважених на прийняття рішень.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих в вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.1.2. Автоматизована система по роботі з рішеннями митних органів (Customs Decision System (CDS)-UA)

1. Опис та обґрунтування

Європейською комісією було створено систему прийняття митних рішень Customs Decision System (CDS) для реалізації спільних митних процесів на території держав-членів згідно з Митним кодексом Європейського союзу. При цьому рішення, які приймає держава-член Європейського союзу, буде дійсне у кількох або всіх державах-членах.

Проект передбачає розробку та впровадження цієї системи в Україні з метою поліпшення ефективності та швидкості окремих елементів митного контролю та зменшення адміністративних та фінансових витрат з боку бізнесу при здійсненні ЗЕД.

В Україні планується розробити аналогічне рішення – автоматизовану систему по роботі з рішеннями митних органів (скорочена назва CDS.UA), яке за своєю структурою даних та форматами обміну буде в цілому подібною до моделей і правил описаних в технічній документації DG TAXUD: https://taxation-customs.ec.europa.eu/online-services/online-services-and-databases-customs/cds-customs-decisions-system_en.

CDS.UA є IT-системою для роботи із заявами суб'єктів ЗЕД на прийняття рішень митними органами і управління наданими рішеннями та авторизаціями, яка заснована на прикладі європейської IT системи CDS.

CDS.UA має бути інтегрована з наявними системами Держмитслужби, що надасть можливість митним органам забезпечити цілісність і ефективність виконання покладених на них завдань і функцій, а також надасть зручні інструменти суб'єктам ЗЕД по взаємодії із митними органами з приводу отримання ними рішень митних органів та авторизацій на застосування спрощень.

Система має забезпечувати роботу із рішеннями митних органів, оформлених у формі електронних документів, стосовно таких типів рішень:

- 1) авторизації АЕО;
- 2) авторизації на застосування спрощення;
- 3) реєстрації гаранта;
- 4) дозволу на провадження виду діяльності, визначеного статтею 404 МКУ;
- 5) авторизації на застосування процедури кінцевого використання товарів.

2. Цілі

створити інформаційне середовища доступне як для уповноважених на прийняття рішень посадових осіб митних органів, так і для суб'єктів ЗЕД для подачі заяв в електронній формі на прийняття таких рішень;

уніфікувати та автоматизувати основні процеси щодо надання рішень митними органами у порядку, визначеному статтями 19-3 – 19-18 МКУ;

створити спеціалізований інструмент по контролю ефективності роботи окремих структурних підрозділів в даному напрямку;

оптимізувати процес взаємодії між різними задіяними структурними підрозділами;

уніфікувати підхід до подання заяв і їх опрацювання за різними типами;

сформувані базу даних відомостей, які можуть бути використані під час здійснення митного контролю та митного оформлення, а також при аналізі і управлінні ризиками.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. Посилання на BPM моделі

Рівень 3 BPM -> ARIS BP: *EU_Customs/Customs Business Processes/02_CBP L2-L3 HL and Business Requirement BPM/Enabling Business Domains/Authorizations/Decisions Management/01_Processes*

Рівень 4 BPM -> ARIS BP: *EU_Customs/ Customs Business Processes / 03_CBP L4 Функціональна вимога BPM / UCC Customs Decisions System / 01_Processes*

Для українського проекту (національного сегменту) щодо CDS.UA будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. Правова основа

Базовий правовий акт – МКУ

Стаття 19-3 – 19-18 МКУ, зокрема щодо рішень про надання:

1) авторизації АЕО;

2) авторизації на застосування спрощення;

3) реєстрації гаранта;

4) дозволу на провадження виду діяльності, визначеного ст. 404 МКУ;

5) авторизації на застосування процедури кінцевого використання товарів.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 569-р (п. п. 38, 46)

Стратегічна ціль IV «Трансформація митних послуг в електронну форму» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. п. 2.2.4, 2.2.8 Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації)

6. Посилання та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	3-4 квартал 2023 року
2	Правове забезпечення	3-4 квартал 2023 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2023 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	4 квартал 2023 року – 1 квартал 2024 року
	Тестування	1 квартал 2024 року
	Перехідна фаза	2 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання	3 квартал 2024 року
5	Промислова експлуатація	4 квартал 2024 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

7. Очікувана ІТ-архітектура

Два основні компоненти системи:

Модуль Єдиного вікна для міжнародної торгівлі для надання можливості суб'єктам ЗЕД через вебкабінет заповнювати і подавати заяви в електронній формі

до митних органів для прийняття рішень, комунікації з митними органами в процесі прийняття рішення, роботи з отриманими рішеннями тощо.

Система управління рішеннями митних органів – внутрішньовідомчий інформаційний модуль для роботи посадових осіб митних органів із отриманими заявами, надання відповідних рішень та авторизацій і управління ними.

Система охоплює два основні автономні компоненти, які взаємодіють між собою в рамках інформаційного обміну при роботі з рішеннями митних органів, а саме:

1. Систему управління рішеннями митних органів. Скорочена назва CDMS.UA.

2. Модуль Єдиного вікна для міжнародної торгівлі по роботі з рішеннями митних органів. Скорочена назва TP.UA.

CDMS.UA забезпечує реалізацію відповідних бізнес-процесів з боку посадових осіб митних органів по роботі із рішеннями митних органів в електронній формі та обмін інформацією з іншими системами, що забезпечують функціонування електронних інформаційних ресурсів митних органів.

TP.UA – забезпечує можливість суб'єктам ЗЕД через веб-інтерфейс подавати заяви на прийняття рішень митних органів, отримувати повідомлення про прийняті рішення митних органів, надавати додаткову інформацію та заяви, які стосуються роботи із рішеннями.

До складу системи можуть входити додаткові компоненти для інтеграції із поточними системами та інші.

8. Взаємозв'язки з іншими проектами

CDS має бути інтегрована з наявними системами Держмитслужби, що надасть можливість митним органам забезпечити цілісність і ефективність виконання покладених на них завдань і функцій, а також надасть зручні інструменти суб'єктам ЗЕД по взаємодії із митними органами з приводу отримання ними рішень митних органів та авторизацій на застосування спрощень.

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомлення митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення, зокрема, надання: інформації про прийняті рішення митними органами і їх статус, надання документів, які подавались для прийняття рішення, надання інформації про наявні

у суб'єкта ЗЕД рішення та авторизації; отримання: інформації, що може бути необхідна для прийняття рішень митних органів, у тому числі реєстри, у тому числі Реєстр обліку осіб, що здійснюють операції з товарами, класифікатори та довідники, централізовані бази даних, рішення, прийняті митними органами (класифікаційні рішення, рішення про визначення митної вартості товарів, рішення про визначення країни походження товарів, рішення про призупинення митного оформлення товарів, що можуть містити об'єкти права інтелектуальної власності, дозволи на поміщення товарів в окремі митні режими тощо), протоколи про порушення митних правил, інформація про наявність у суб'єкта ЗЕД податкового боргу та іншої інформації.

«АСУР.Центр» – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу з метою оцінки ризиків при здійсненні митного контролю та митного оформлення;

NCTS – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу з метою забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів за процедурою спільного транзиту.

Система управління гарантіями (GMS) – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу, у тому числі інформації про реєстрацію гаранта, надання авторизацій на застосування спрощень: загальна гарантія, загальна гарантія із зменшенням розміру забезпечення базової суми на 50 відсотків, загальна гарантія із зменшенням розміру забезпечення базової суми на 70 відсотків, звільнення від гарантії та авторизацій на застосування транзитних спрощень: «використання загальної гарантії», «використання загальної гарантії із зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 50 відсотків», «використання загальної гарантії із зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 30 відсотків», «використання звільнення від гарантії». А також отримання від системи управління гарантіями інформації про наявний борг зі сплати митних платежів та факти порушення гарантом своїх зобов'язань.

Державні інформаційні ресурси, інформація з яких необхідна під час оцінки критеріїв відповідності при розгляді заяви в процесі прийняття рішення митними органами, а також при здійсненні моніторингу відповідності та інших операцій посадовими особами митних органів, уповноважених на прийняття рішень.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих у вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.1.3. Єдине вікно для міжнародної торгівлі (ЄВМТ)

1. Опис та обґрунтування

Впровадження «Єдиного вікна» у роботу митниці та контролюючих органів було ініційовано Міністерством фінансів України, а з 1 серпня 2016 року розпочалася практична реалізація постанови Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364 «Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю».

Протягом 2016-2020 років здійснено низку перетворень: від змін у законодавстві до впровадження інформаційно-технічних рішень для ефективного використання «Єдиного вікна», зокрема, розробки та запуску державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

З прийняттям Закону України від 06 вересня 2018 р. № 2530-V «Про внесення змін до МКУ та деяких інших законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України», який набрав чинності 4 жовтня 2018 року, скоротилася кількість видів контролю, які проводили державні органи під час переміщення товарів через митний кордон, та почала діяти заборона вимагати у підприємств обов'язкового подання документів у паперовій формі.

28 жовтня 2020 року Європейська комісія запропонувала нову ініціативу, яка спростить обмін електронною інформацією про товари для різних органів, залучених до митного оформлення товарів. «Середовище єдиного вікна ЄС для митних органів» (EU SWE-C) посилить співпрацю та координацію між різними органами влади, а також підтримуватиме автоматизовану перевірку немитних формальностей для товарів, які ввозяться або вивозяться з ЄС.

Середовище єдиного вікна ЄС для митних органів зосереджено на процесі митного декларування та виконанні немитних формальностей, що регулюють транскордонне переміщення товарів. Враховуючи складність концепції ПЗ, ініціатива передбачає кілька компонентів впровадження.

2. Цілі

Механізм «Єдиного вікна» має забезпечувати:

- якісний контроль за виконанням підприємствами вимог законодавства;
- оперативний обмін інформацією між митницею, підприємствами та державними органами;
- протидію корупції – мінімізація офлайн-комунікацій під час здійснення контрольних процедур;
- спрощення здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Метою середовища Єдиного вікна для митних органів ЄС є створення цифрової бази для поглибленої співпраці між усіма прикордонними органами та полегшення адміністративних перевірок під час митного оформлення. «Єдине вікно» дозволить підприємствам і трейдерам надавати дані на єдиному порталі в окремій державі-члені, тим самим зменшуючи дублювання, час і витрати.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. Посилання на BPM моделі

На рівні ЄС – *Taxud Folder Structure/EU_Customs/Customs Business Processes/02_CBP L2-L3 HL and Business Requirement BPM/Enabling Business Domains/EU Customs Single Window – Certificate Exchange*

Taxud Folder Structure/EU_Customs/Customs Business Processes/03_CBP L4 Функціональна вимога BPM/EU Customs Single Window – обмін сертифікатами.

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо ЄВМТ будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. Правова основа

Базовий правовий акт – МКУ.

Статті 31, 33-1 МКУ.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 569-р (п. 46).

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р, яким затверджено Стратегію здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затверджено план заходів щодо її реалізації.

Стратегічна ціль IV «Трансформація митних послуг в електронну форму» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. 2.2.3 Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації)

6. Терміни та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Протягом 2022 року Держмитслужбою реалізовано механізм повернення коштів з бюджету через електронні заявки.

Проведені доопрацювання функціоналу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» для контролюючих органів. Додатково реалізовано механізм отримання 4-х типів нових дозвільних документів: 2-х документів від Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та 2-х документів від Міністерства аграрної політики України. Реалізовано механізм повернення коштів з бюджету через електронні заявки.

Також, на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 01 березня 2022 року № 174 «Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану» (зі змінами) Держмитслужбою розроблено систему електронного декларування вантажів гуманітарної допомоги. На сьогодні особи, які ввозять в Україну гуманітарну допомогу, мають можливість створити е-декларацію для гуманітарного вантажу в Особистому кабінеті на Єдиному державному інформаційному вебпорталі «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» (<https://cabinet.customs.gov.ua>). Для цього таким особам необхідно ідентифікуватися за допомогою особистого кваліфікованого електронного підпису (КЕП) або будь-яким із засобів Інтегрованої системи електронної ідентифікації <https://id.gov.ua>.

Етапи та строки

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	2 квартал 2016 року
2	Правове забезпечення	2 квартал 2016 року – 1 квартал 2024 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2016 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	1-2 квартал 2018 року

	Тестування	3 квартал 2018 року
	Перехідна фаза	3 квартал 2018 року – 4 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання <i>(в частині проведення інтеграції з системою Е-дозвіл в середині України та інтеграції до Єдиного вікна митних органів ЄС)</i>	4 квартал 2024 року – 1 квартал 2025 року
5	Промислова експлуатація	3 квартал 2025 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

7. Очікувана ІТ-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до складу основних функціональних систем якої і входить Єдиний державний інформаційний вебпортал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

8. Взаємозв'язки з іншими проектами

Для гармонізації відомостей, що надаються через Єдиний державний інформаційний вебпортал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі», затверджуються набір гармонізованих відомостей для надання через Єдиний державний інформаційний вебпортал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» та формати, структура заяв, звернень, запитів, скарг, інших документів, подання яких до митних органів передбачено законодавством України з питань митної справи та які можуть подаватися в електронній формі, а також документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та подання яких митним органам передбачено законодавством України з питань митної справи в електронній формі, протоколи обміну даними й інші технічні специфікації.

ЄВМТ має бути інтегрована з наявними системами Держмитслужби, що надасть можливість митним органам забезпечити цілісність і ефективність виконання покладених на них завдань і функцій, а також надасть зручні інструменти суб'єктам ЗЕД по взаємодії із митними органами з приводу отримання ними даних щодо залишків коштів по гарантіях (як загальних, так і індивідуальних).

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних), зокрема з наступними основними суміжними системами:

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення;

«АСУР.Центр» – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх

статусу з метою оцінки ризиків при здійсненні митного контролю та митного оформлення;

NCTS – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу з метою забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів за процедурою спільного транзиту.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих в вищевказаних системах (за умови їх наявності).

Міністерство економіки України опрацьовує питання щодо продовження реалізації експериментального проекту створення Єдиної державної електронної системи дозвільних документів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 2021 року № 895 «Про реалізацію експериментального проекту щодо запровадження першої черги Єдиної державної системи дозвільних документів» (далі – Е-Дозвіл), яка забезпечує можливість подання в електронному вигляді документів на отримання електронних публічних послуг.

Запуск «Е-Дозвіл» значно спростить процес отримання дозвільних документів та вирішить низку проблемних питань для бізнесу, інвесторів та країни в цілому.

Так, проектом передбачено:

спрощення, прискорення та нова якість взаємодії бізнесу та держави. Перенесення в цифровий формат забезпечить прозорість процесів для заявника та можливість відслідковувати свою заявку. Також проектом передбачається автоматична видача дозволу, там де не передбачено додаткових перевірок подавача заяви;

комплексне опрацювання, тобто робота за однією заявкою для цілого набору послуг. Це дозволить бізнесу більше не витратити час та ресурси на бюрократичні процедури;

максимальна прозорість для суспільства. На жаль, сьогодні значна частина ліцензійних дозвільних реєстрів існує у вигляді паперових книг або ексел таблиць. Все це буде переведено у формат баз даних та налаштована взаємодія.

В рамках інтеграції з ЄВМТ планується забезпечити формування та отримання ліцензій на імпорт та експорт товарів, висновку про якість ввезених в Україну лікарських засобів, висновку про відповідність медичного імунобіологічного препарату вимогам державних і міжнародних стандартів, дозволів на ввезення в Україну та вивезення з України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів тощо.

2.1.4. Система управління гарантіями (GMS-UA)

1. Опис та обґрунтування

Управління гарантією повинно охоплювати:
 реєстрацію;
 перевірку наявності та дійсності;
 моніторинг суми гарантії;
 звільнення гарантії.

Таким чином, система управління гарантіями на рівні ЄС дозволить здійснювати моніторинг та управління індивідуальними та комплексними гарантіями, дійсними на всій митній території Союзу (за винятком транзиту).

Крім того, реалізація проекту дозволить здійснювати моніторинг базової суми гарантій, що діють на території ЄС, щодо існуючих митних боргів, щодо товарів, поміщених у режимі вільного обігу.

Впроваджена система також надасть базову підтримку в моніторингу гарантій, які мають бути надані для потенційних митних боргів.

На рівні ЄС існують 2 компоненти:

компонент 1 – «GUM»: центральний компонент транс-європейської системи охоплюватиме управління всеосяжними гарантіями, які можуть використовуватися більш ніж в одній державі-члені, і моніторинг контрольної суми для кожної митної декларації, додаткової декларації або відповідної інформації про відомості, необхідні для запису на рахунках щодо існуючих митних боргів або щодо митних боргів, які потенційно можуть виникнути для тимчасового зберігання та всіх митних процедур, як це передбачено Митним кодексом Союзу, за винятком транзиту, який обробляється в рамках проекту NCTS.

компонент 2 – «Управління національними гарантіями»:

Країни члени ЄС повинні забезпечити розгортання електронної системи на національному рівні для управління гарантіями, дійсними в одній країні відповідно до положень УСС. Це призведе до електронного обміну даними, що стосуються національних гарантій, між ЕО та митними органами.

Крім того, національний компонент 2 буде інтегрований із центральним компонентом 1, щоб отримати відповідні бізнес-дані, які існують у центральній системі, що також може вплинути на реалізацію національних систем, пов'язаних із управлінням гарантіями. Моніторинг комплексних гарантій у багатьох державах-членах включено до цього компоненту.

2. Цілі

автоматизація процесу передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу, у тому числі:

інформації про реєстрацію гаранта;

надання авторизацій на застосування спрощень: загальна гарантія; загальна гарантія із зменшенням розміру забезпечення базової суми на 50 відсотків; загальна гарантія із зменшенням розміру забезпечення базової суми на 70 відсотків;

звільнення від гарантії та авторизацій на застосування транзитних спрощень: «використання загальної гарантії», «використання загальної гарантії із зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 50 відсотків», «використання загальної гарантії із зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 30 відсотків», «використання звільнення від гарантії»;

отримання від системи управління гарантіями інформації про наявний борг зі сплати митних платежів та факти порушення гарантом своїх зобов'язань.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. Посилання на BPM моделі

На рівні ЄС – рівень 3 BPM -> *ARIS BP: EU_Customs/ Customs Business Processes / 02_CBP L2-L3 HL and Business Requirement BPM / Enabling Business Domains/ Guarantee Management / 01_Processes*

L4 BPM -> *ARIS /Taxud Design/Taxud Folder Structure/EU_Customs/Customs Business Processes/03_CBP L4 Функціональна вимога BPM/UCC Customs Decisions System/01_Processes/Authorisations – Standard Process.*

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо GMS.UA будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. Правова основа

Базовий правовий акт – МКУ.

Статті 13, 307 МКУ.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 569-р (п. 38, 46).

Стратегічна ціль IV «Трансформація митних послуг в електронну форму» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. 2.2.5 Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації).

6. Посилання та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	4 квартал 2023 року
2	Правове забезпечення	4 квартал 2023 року – 1 квартал 2024 року
3	Етап ініціації проекту	4 квартал 2023 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	1-2 квартал 2024 року
	Тестування	3 квартал 2024 року
	Перехідна фаза	4 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання	4 квартал 2024 року – 1 квартал 2025 року
5	Промислова експлуатація	3 квартал 2025 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

Митні служби країн ЄС, які розробили свою національну систему GUM (компонент 2) і хочуть перевірити з'єднання від своєї національної системи до центрального компонента, матимуть часове вікно між 4 кварталом 2023 року і 2 кварталом 2025 року, щоб бути готовими. Їм потрібно буде встановити зв'язок із центральним компонентом UCC GUM (Система митних рішень – модуль CDS), щоб отримати елементи даних, пов'язані з проектом GUM.

При цьому, країни-члени, які обрали гібридне рішення для CDS (яке включає гібридний компонент GUM1), повинні бути готові до своїх оновлень CDS разом із запуском центрального компонента 1 GUM у 1 кварталі 2024 року, для якого тести на відповідність необхідно буде провести протягом 4 кварталу 2023 року та 1 кварталу 2024 року.

Кожна країна має спланувати коли вони запрацюють із підключенням свого національного компоненту GUM до центрального компонента з метою забезпечення суб'єктів ЗЕД системою, яка повністю покриває їхні потреби з періоду між 1 кварталом 2024 року та 2 кварталом 2025 року.

7. Очікувана IT-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до складової якого – АСМО «Центр», і входить модуль GMS.

8. Взаємозв'язки з іншими проектами

GMS має бути інтегрована з наявними системами Держмитслужби, що надасть можливість митним органам забезпечити цілісність і ефективність виконання покладених на них завдань і функцій, а також надасть зручні інструменти суб'єктам ЗЕД по взаємодії із митними органами з приводу отримання ними даних щодо залишків коштів по гарантіях (як загальних, так і індивідуальних).

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомлення митних органів;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення;

«АСУР.Центр» – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу з метою оцінки ризиків при здійсненні митного контролю та митного оформлення;

NCTS – інтеграція з метою передачі інформації щодо наявних у суб'єкта ЗЕД рішень, дозволів і авторизацій, наданих митними органами, і їх статусу з метою забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів за процедурою спільного транзиту.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих у вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.2. Група 2: Інформаційні системи для міжнародного митного співробітництва та обміну митною інформацією

2.2.1. Електронна транзитна система NCTS (Фаза 5, Фаза 6)

1. Опис та обґрунтування

Обсяг проекту полягає у створенні нових етапів NCTS для впровадження нових вимог DG TAXUD, моделі митних даних ЄС та встановлення необхідних інтерфейсів обміну з іншими системами.

NCTS автоматизує процедуру спільного та національного транзиту, а також контроль переміщень, що підпадають під процедуру МДП в межах ЄС. Поточна NCTS Фаза 4 також охоплює обробку даних безпеки при ввезенні та вивезенні товарів (транзитна декларація з даними безпеки).

17 березня 2021 року розпочалося національне застосування електронної транзитної системи (NCTS Фаза 4). За час національного застосування системи кількість транзитних декларацій, поданих українськими компаніями до системи NCTS Фаза 4, перевищила 8 000.

З 1 жовтня 2022 року, коли Україна приєдналась до Конвенції про процедуру спільного транзиту та розпочала міжнародне застосування NCTS Фаза 4, до кінця 2023 року митними органами оформлено майже 42 тис. транзитних декларацій.

NCTS Фаза 5 – напрямами розвитку є:

приведення обміну інформацією у відповідність до вимог щодо даних Митного кодексу Євросоюзу (UCC) та до моделі митних даних ЄС;

приведення у відповідність до нових законодавчих вимог щодо реєстрації подій у дорозі (буде запроваджено новий процес);

приведення у відповідність вимоги щодо можливості подання транзитної декларації до пред'явлення товару;

приведення у відповідність вимоги щодо включення до транзитної декларації скороченого набору даних; забезпечення переходу між NCTS Фаза 4 та NCTS Фаза 5 щодо процесів, обміну повідомленнями та операцій ІТ-систем.

NCTS Фаза 6 – Під час розробки бізнес-плану передбачається розглянути наступні аспекти:

нові вимоги до даних ENS;

інтерфейс із загальним репозиторієм ICS2;

інтерфейс з міжнародною системою eTIR.

2. Цілі

1) Метою транс-європейського проекту щодо NCTS є створення нових етапів NCTS для впровадження в існуючу систему нових вимог Митного кодексу ЄС,

Додатку В до Угоди про асоціацію, а також EUCDM з метою приведення вимог до даних у відповідність з міжнародними стандартами.

2) Україна приєдналась до Конвенції про процедуру спільного транзиту відповідно до Закону України від 30.08.2022 № 2555-IX та розпочала міжнародне застосування NCTS з 1 жовтня 2022 року шляхом використання NCTS Фаза 4. Обмін повідомленнями про переміщення товарів під процедурою спільного транзиту між Україною та іншими 35-ма країнами-учасницями Конвенції здійснюється із використанням мережі CCN/CSI.

Для впровадження NCTS Фаза 5 потрібно:

запровадити програмне забезпечення, яке відповідатиме технічним та функціональним вимогам NCTS Фаза 5;

забезпечити інтеграцію NCTS Фаза 5 іншими з національними системами, зокрема в частині автоматизованого аналізу та оцінки ризиків, перевірки дійсності реєстрації компаній, електронної реєстрації гарантій тощо;

мігрувати дані з NCTS Фаза 4 до NCTS Фаза 5, зокрема щодо діючих гарантій, наданих компаніям авторизацій на застосування транзитних спрощень тощо.

3) Створення комплексної системи захисту інформації (далі – КСЗІ) NCTS для забезпечення доступності інформаційно-комунікаційних систем (далі – ІКС) NCTS та захисту від несанкціонованого доступу, ознайомлення, модифікації та знищення даних, обробка яких виконується в зазначеній системі.

КСЗІ NCTS буде призначена для:

реалізації встановленої політики безпеки інформації;

розмежування доступу користувачів до інформації;

блокування несанкціонованих дій з інформацією, що потребує захисту, та іншими ресурсами, локалізації цих дій по відношенню до ресурсів ІКС NCTS та ліквідації їх наслідків;

забезпечення контролю та захисту потоків інформації, яка обробляється в ІКС NCTS;

запобігання навмисним чи ненавмисним спробам порушення конфіденційності, цілісності та доступності ресурсів в ІКС NCTS.

3. *Власник системи*

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент транзитних процедур

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. *Посилання на BPM моделі*

Функціональні вимоги 3-го рівня на рівні ЄС-> – *ARIS BP: EU_Customs/Customs Business Processes/02_CBP L2-L3 HL u Business Requirement BPM/Core Business Domains/Transit*

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо NCTS будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. *Правова основа*

Базовий правовий акт – Конвенція про процедуру спільного транзиту.

Стаття 31 МКУ в частині функціонування на національному рівні електронної транзитної системи та їх складових, що використовуються для цілей процедури спільного транзиту, передбаченої [Конвенцією про процедуру спільного транзиту](#).

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 569-р (п. 48).

Стратегічна ціль І «Готовність до швидкої гармонізації митних сервісів у відповідності до європейського законодавства» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. 2.3.1. Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації).

Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1092 «Деякі питання реалізації положень Митного кодексу України щодо надання авторизацій».

Наказ Міністерства фінансів України від 07.10.2022 №325 «Про затвердження Порядку реалізації положень Конвенції про процедуру спільного транзиту на території України».

Накази Держмитслужби:

від 19.11.2021 року № 926 «Про затвердження Порядку роботи служби підтримки з питань спільного транзиту Держмитслужби»;

від 05.12.2023 №896 «Про електронну реєстрацію гарантій для цілей спільного транзиту із застосуванням електронної транзитної системи фази 5 (NCTS P5)».

6. *Посилання та ключові заходи*

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, запуск процедури придбання послуг з розробки програмного забезпечення за кошти міжнародних донорів, укладання контракту, виконання постачальником розробки програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для

роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки
Фаза 5

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	4 квартал 2021 року – 1 квартал 2022 року
2	Правове забезпечення	Закон України від 15 серпня 2022 року № 2510-IX розроблено з метою впровадження європейських практик у здійснення митної справи в Україні, підготовки національного законодавства до виконання організаційних процедур для приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту від 20 травня 1987 року й участі України у Новій комп'ютеризованій транзитній системі (NCTS), яка використовується договірними сторонами Конвенції, і сприяння ефективному захисту прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
3	Етап ініціації проекту	
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	
	Тестування	1 квартал 2023 року Часткове тестування функціоналу програмного забезпечення системи національного транзиту, сумісного з NCTS – Фаза 5 (ERMIS) на відповідність розгорнутої системи Технічній специфікації на розробку програмного забезпечення системи національного транзиту, сумісного з NCTS – Фаза 5

		Паралельно з виконанням тест-кейсів, наданих постачальником послуг, розпочати Conformance Testing Mode 1 DG TAXUD.
	Перехідна фаза	
	Впровадження та навчання	
5	Промислова експлуатація	
6	Технічна підтримка	

Фаза 6

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	3 квартал 2023 року
2	Правове забезпечення	
3	Етап ініціації проекту	4 квартал 2023 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	
	Тестування	4 квартал 2024 року – 3 квартал 2025 року
	Перехідна фаза	
	Впровадження та навчання	
5	Промислова експлуатація	
6	Технічна підтримка	

7. Очікувана ІТ-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до основних функціональних систем якої входить електронна транзитна система, що функціонує на національному рівні (далі – ЕТС).

Призначенням ЕТС є забезпечення виконання митних формальностей, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту та МКУ, обмін інформацією та взаємодія між митними органами, у тому числі іноземних держав.

ЕТС функціонує на національному рівні та сумісна з New Computerised Transit System (NCTS), що функціонує на міжнародному рівні.

Для обміну інформацією для цілей процедури спільного транзиту країнами-учасницями Конвенції про процедуру спільного транзиту використовується Спільна комунікаційна мережа / Спільний системний інтерфейс Європейського Союзу (CCN/CSI).

8. Взаємозв'язки з іншими проектами

Держмитслужба працює над створенням сучасних, гнучких, багатофункціональних інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем з урахуванням кращих світових практик, з метою спрощення та вдосконалення митних процедур, створення ефективного та прозорого торговельного середовища.

В рамках розгортання системи NCTS Фаза 4 в Україні, яка є автономною системою, основними моментами є забезпечення функціональної надійності та необхідної інтеграції з існуючим програмним забезпеченням. До початку національного застосування NCTS Фаза 4 була інтегрована з автоматизованою системою управління ризиками, єдиним вікном, системою резервування грошових коштів, системою митного контролю в пунктах пропуску, які є складовими автоматизованої системи митного оформлення та єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів.

Портал трейдера для подання транзитних декларацій використовується як окремий інструмент в рамках пакету NCTS Фаза 4, наданого Україні. Держмитслужба також співпрацювала з компаніями, які розробляють програмне забезпечення для декларування товарів, з метою забезпечення можливості заповнення та подання декларацій Т1 за допомогою знайомого інтерфейсу програмного забезпечення, яке широко використовується декларантами в Україні. Цим компаніям було надано API Порталу трейдера.

NCTS Фаза 5 (Фаза 6) має бути інтегрована з наявними іншими національними системами Держмитслужби, що надасть можливість митним органам забезпечити цілісність і ефективність виконання покладених на них завдань і функцій, а також надасть зручні інструменти суб'єктам ЗЕД по взаємодії із митними органами при здійсненні операцій спільного транзиту.

Так, NCTS Фаза 5 (Фаза 6) має взаємодіяти, зокрема, з автоматизованою системою управління ризиками (АСУР) для забезпечення автоматизованої оцінки ризиків при транзитних переміщеннях, системою обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, автоматизованою системою по роботі з рішеннями митних органів (CDS-UA), системою управління користувачами, ІТ-рішенням щодо реєстрації електронних гарантій (у разі відсутності відповідного функціоналу у самій системі), системами, які використовуються для подачі транзитних декларацій (у т.ч. Порталом трейдера).

2.2.2. Система управління імпортом (ICS2)

1. Опис та обґрунтування

Торгівля через кордони ЄС повинна відбуватись безпечно та швидко на основі ефективного митного контролю, що ґрунтується на оцінці ризиків та завчасного збору необхідних даних про товари до їх прибуття. За такими принципами побудована нова європейська система управління імпортом, в якій економічні оператори декларують дані за допомогою загальної декларації прибуття (ENS).

Основне завдання проекту: впровадити елементи автоматизованої системи управління імпортом, інтегрованої в Європейський митний простір, яка оброблятиме попередню інформацію про вантаж та аналіз ризиків і дозволить митним органам на ранній стадії реагувати на загрози у відповідній точці ланцюга поставок.

Очікуваними результатами реалізації проекту є запровадження нових можливостей митної безпеки, які:

підвищать захист громадян України та ЄС від загроз потрапляння ризикованих товарів на внутрішні ринки;

дозволять митним органам України та ЄС краще ідентифікувати вантажі високого ризику;

підтримуватимуть цілеспрямовані митні заходи на зовнішніх кордонах у кризових ситуаціях;

спростять обмін інформацією між економічними операторами (ЕО) та митними органами України та ЄС.

ICS2 сприятиме створенню абсолютно нової архітектури системи та поетапної заміни наявної транс-європейської системи ICS.

Реалізація програми на рівні ЄС буде здійснюватися в три етапи.

Етап 1: цей етап охопить зобов'язання відповідних суб'єктів господарювання (поштових операторів та повітряних експрес-перевізників) надавати мінімальні дані, тобто набір даних ENS перед навантаженням.

Етап 2: цей етап охопить впровадження нових зобов'язань ENS, пов'язаних з ними бізнес-процесів та процесів управління ризиками для всіх товарів, які переміщують повітряними видами транспорту.

Етап 3: цей етап охопить впровадження нових зобов'язань ENS, пов'язаних із ними бізнес-процесів та процесів управління ризиками для всіх товарів, які переміщують морськими та внутрішніми водними шляхами, а також автодорожніми та залізничними шляхами (включно з товарами в поштових відправленнях, які доставляють такими видами транспорту). Етап 3 буде запуснено таким чином: спочатку перевізники морського та внутрішнього водного транспорту (крок 1), потім експедитори морського та внутрішнього водного транспорту (крок 2), а потім автомобільні та залізничні перевізники (крок 3)».

2. Цілі

Основне завдання проекту: гарантувати виконання імпорتنих операцій, які розпочалися в Україні і пройдуть фіналізацію в певних країнах ЄС, без повторного подання даних для митної безпеки країн ЄС перед прибуттям (попередня інформація про вантажі).

Очікуваними результатами реалізації проекту є адаптація процедур імпорту (подання безпекових даних) в Держмитслужбі до правил і вимог Європейського союзу.

3. *Власник системи*

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. *Посилання на BPM моделі*

Існуючий рівень 3 BPM на рівні ЄС -> *ARIS BP: EU_Customs/ Customs Business Processes / 02_CBP L2-L3 HL and Business Requirement BPM/ Core Business Domains / Entry of Goods/ 01_Processes*

Рівень 3.5 і рівень 4 BPM: *ICS2-CFSS-BPML3.5-(2021-07-30)-v2.00, ICS2-CFSS-BPML4-(2021-07-30)-v2.00*

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо ICS2 будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. *Правова основа*

Загальний репозиторій ICS2 використовується митними органами держав-членів для обробки відомостей про ввізні спрощені декларації, запитів на внесення змін, запитів на визнання недійсними, повідомлень про прибуття, інформації щодо представлення товарів, інформації щодо аналізу ризиків, запити та результати, контрольні рекомендації, контрольні рішення, а також результати контролю та інформація, якою обмінюються з суб'єктами господарювання чи іншими особами.

Загальне сховище ICS2 використовується Комісією та державами-членами з метою статистики та оцінки, а також для обміну інформацією про спрощену декларацію ввезення між державами-членами.

Загальний репозиторій ICS2 повинен взаємодіяти зі спільним торговим інтерфейсом, національними торговельними інтерфейсами, створеними державами-членами, і з національними системами входу.

6. *Терміни та ключові заходи*

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки розробки інтерфейсу обміну повідомленнями з центральною компонентною ICS 2.

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	2 квартал 2024 року
2	Правове забезпечення	3-4 квартал 2024 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2024 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	4 квартал 2024 – 2 квартал 2025 року
	Тестування	3 квартал 2025 року
	Перехідна фаза	4 квартал 2025 року – 1 квартал 2026
	Впровадження та навчання	2 – 3 квартал 2026 року
5	Промислова експлуатація	4 квартал 2026 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

Національний інтерфейс трейдера, створений державами-членами, повинен бути точкою входу до ICS2 для суб'єктів господарювання та інших осіб відповідно до статті 182 (1а) Імплементативного регламенту (ЄС) 2015/2447, де подається заявка державі-члену, яка керує національним торговим інтерфейсом.

Стосовно подання, внесення змін, визнання недійсними, обробки, зберігання відомостей про ввізні загальні декларації та повідомлень про прибуття, а також обмін інформацією між митними органами та суб'єктами господарювання та іншими особами суб'єкти господарювання та інші особи можуть обрати використання національного інтерфейсу трейдера, якщо він створений.

Інтерфейс національного трейдера, якщо він створений, повинен взаємодіяти зі спільним репозиторієм ICS2.

У 2024 році планується провести детальне ознайомлення з інтерфейсами взаємодії з системою (відповідно до документації DG TAXUD) і розробити механізм інтеграції з системою ICS2 ЄС.

6. *Очікувана ІТ-архітектура*

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до основного компоненту якої, а саме АСМО «Центр», і планується будувати інтерфейс взаємодії з ІС 2.

7. *Взаємозв'язки з іншими проектами*

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомлення митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту, та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих у вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.2.3. Автоматизована система експорту (AES)

1. *Опис та обґрунтування*

Наразі формальності щодо експорту та виїзду, включно з функціями безпеки, охоплюються функціональністю фази 2 ECS.

Однак очевидно, що поточна версія ECS не охоплює повної функціональності, оскільки існують процедурні аспекти, передбачені митним законодавством, які не охоплюються автоматизованою функціональністю на рівні ЄС.

Наступний етап розвитку ECS, який забезпечить повну функціональність, пов'язану з експортом і вивезенням товарів, а також необхідні адаптації для відповідності UCC та його імплементаційним і делегованим актам, буде називатися AES.

AES має на меті автоматизацію завершення процедур експорту (включаючи реекспорт) і виїзних формальностей, що охоплюють загальні, національні та зовнішні домени.

Децентралізована система AES забезпечує зв'язок між митними органами держав-членів, а також між митними органами держав-членів та суб'єктами господарювання та іншими особами з метою подання та обробки експортних та реекспортних декларацій, якщо товари вивозяться з митної території Європейського Союзу. AES також може забезпечувати зв'язок між митними

органами держав-членів з метою передачі відомостей про спрощену декларацію виїзду в ситуаціях, зазначених у другому абзаці статті 271(1) Митного кодексу ЄС.

AES складається з таких загальних компонентів:

- (a) спільна мережа зв'язку;
- (b) центральні служби.

Держави-члени створюють такі національні компоненти:

- (a) національний портал трейдера;
- (b) національна експортна система («національна AES»);
- (c) спільний інтерфейс між AES і NCTS на національному рівні;
- (d) спільний інтерфейс між AES і Системою контролю руху акцизних товарів (EMCS) на національному рівні.

2. Цілі

Основне завдання проекту – гарантувати виконання експортних операцій, які розпочались в певній державі і пройдуть фіналізацію в іншій державі без повторного подання даних.

Очікуваними результатами реалізації проекту є адаптація процедур експорту в Держмитслужбі до правил і вимог Європейського союзу.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. Посилання на BPM моделі

Рівень 3 BPM на рівні ЄС-> *ARIS BP: EU_Customs /митні бізнес-процеси / 02_CBP L2-L3 HL і бізнес-вимоги BPM / Основні домени бізнесу / Експорт і вихід / 01_Процеси*

Детальний BPM рівня 4 -> *ARIS BP: EU_Customs /Customs Business Processes / 03_CBP L4 Functional Requirement BPM/ Automated Export System (AES) / 01_Processes*

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо AES будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. *Правова основа*

Базовий правовий акт – МКУ.

Статті 31, 33-1 МКУ.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 569-р (п. 38).

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р, яким затверджено Стратегію здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затверджено план заходів щодо її реалізації

Стратегічна ціль IV «Трансформація митних послуг в електронну форму» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства Фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. 2.2.1 Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації)

б. *Терміни та ключові заходи*

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки розробки інтерфейсу обміну повідомленнями з центральною компонентною AES.

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	1 квартал 2024 року
2	Правове забезпечення	2-3 квартал 2024 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2024 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	3-4 квартал 2024 року
	Тестування	4 квартал 2024 року
	Перехідна фаза	4 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання	1 квартал 2025 року
5	Промислова експлуатація	3 квартал 2025 року

6	Технічна підтримка	Протягом 3 років
---	--------------------	------------------

Національна AES повинна взаємодіяти з національним порталом трейдера і повинна використовуватися митними органами держави-члена для обробки експортних та реекспортних декларацій.

Держави-члени повинні забезпечити та підтримувати інтерфейс на національному рівні між своїми національними AES та EMCS для цілей статті 280 МКС та статей 21 та 25 Директиви Ради (ЄС) 2020/262 (8).

Держави-члени повинні забезпечити та підтримувати інтерфейс на національному рівні між їхніми національними AES та NCTS для цілей статті 280 МКС, статті 329(5), (6) та статті 333(2)(b) та (c) Імплементативного регламенту (ЄС) 2015/2447.

В 2024 році планується провести детальне ознайомлення з інтерфейсами взаємодії з системою (відповідно до документації DG TAXUD) і розробити механізм інтеграції з системою AES ЄС.

6. Очікувана IT-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до основного компоненту якої, а саме АСМО «Центр», і планується будувати інтерфейс взаємодії з AES.

7. Взаємозв'язки з іншими проектами

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомленнями митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту, та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих в вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.2.4. Впровадження обов'язкової тарифної інформації УСС (УСС ВТІ) та інтегрованої системи управління тарифами (ITMS)

1. Опис та обґрунтування

Обов'язкова тарифна інформація (ВТІ) — це письмове рішення про класифікацію тарифів, яке надається на запит, яке є юридично зобов'язальним для всіх митних адміністрацій Співтовариства.

ІТ-система ВТІ є центральною системою DG TAXUD для:

ВТІ, наданої усіма країнами ЄС, для зберігання та використання під час консультацій між сторонами;
надання статистичної інформації;
для управління тезаурусом;
додавання коментарів до спільних технологічних ініціатив (СТІ).

До інтегрованого тарифного середовища належать такі пов'язані з тарифами ІТ-системи:

TARIC — Інтегрований тариф Співтовариства

TQS — Система тарифних квот і нагляду

ЕВТІ — Європейська система обов'язкової тарифної інформації

ISPP — Інформаційна система процесингових процедур

ECICS — Європейський митний реєстр хімічних речовин

SMS — Система управління зразками

TARIC (Tarif Intégré Communautaire) складається з центральної бази даних DG TAXUD, в якій збирають усі дані, необхідні для процесу митного контролю та оформлення і формування тарифу Співтовариства.

У рамках системи TARIC дані оновлюються щоденно та надаються митним адміністраціям держав-членів.

Інформація наявна та зберігається на усіх офіційних мовах ЄС.

Країни-члени повинні мати можливість отримувати, інтерпретувати та застосовувати дані з TARIC у своїх системах митних адміністрацій та інформаційних системах.

Система ЕВТІ складається з таких загальних компонентів:

(а) Спеціальний портал трейдера ЄС для ЕВТІ;

(б) центральна система ЕВТІ;

(с) можливість моніторингу використання рішень ВТІ.

Держави-члени ЄС можуть створити, як національний компонент, національну систему інформації про тарифи («національна система ВТІ») разом із національним порталом трейдера.

2. Цілі

створення онлайн-сервісу для перегляду реєстру попередніх класифікаційних рішень, що дає змогу здійснювати запит інформації за ключовими словами в найменуванні товару та надання знеособленої інформації про класифікацію таких

товарів з масиву митних декларацій, під час оформлення яких перевірка класифікації товарів проводилася спеціалізованим підрозділом;

забезпечення можливості перегляду винесених митницею попередніх рішень про класифікацію товару та рішень про визначення коду товару з метою:

виключення рішень, скасованих у судовому порядку та за якими триває судове оскарження;

виявлення рішень з різними кодами згідно з УКТ ЗЕД на однакові товари (з однаковими характеристиками, визначальними для класифікації) та їх перегляд.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

4. Посилання на BPM моделі

Рівень 3 BPM на рівні ЄС -> *ARIS BP: EU_Customs/Customs Business Processes/02_CBP L2-L3 HL and Business Requirement BPM/Enabling Business Domains/BTI Management/01_Processes*

Рівень 4 BPM -> L4 BPM не планується.

5. Правова основа

Базовий правовий акт – МКУ.

Стаття 69 МКУ.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 569-р (п. п. 42, 43).

Стратегічна ціль IV «Трансформація митних послуг в електронну форму» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. 2.2.8 Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації).

6. Терміни та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки ВТІ (як частина системи CDMS.UA)

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	1 квартал 2023 року
2	Правове забезпечення	2-3 квартал 2023 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2023 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	3-4 квартал 2023 року
	Тестування	4 квартал 2023 року
	Перехідна фаза	4 квартал 2023 року
	Впровадження та навчання	1 квартал 2024 року
5	Промислова експлуатація	3 квартал 2024 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

Етапи та строки ITMS (як частина системи «Інтегрований митний тариф»)

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	4 квартал 2023 року
2	Правове забезпечення	1 квартал 2024 року (із залученням Міністерства цифрової трансформації)
3	Етап ініціації проекту	Не визначено
4	Етап реалізації проекту	Не визначено
	Розробка	Не визначено
	Тестування	Не визначено
	Перехідна фаза	Не визначено
	Впровадження та навчання	Не визначено
5	Промислова експлуатація	Не визначено
6	Технічна підтримка	Не визначено

В 2024 році планується провести детальне ознайомлення з інтерфейсами взаємодії з системою (відповідно до документації DG TAXUD) і розробити механізм інтеграції з системою TARIC ЄС.

6. Очікувана ІТ-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі використовується програмно-інформаційний комплекс «Інтегрований митний тариф», інформація з баз даних якого доступна як через інтерфейс АСМО, так і через інтерфейс Єдиного вікна для міжнародної торгівлі – <https://cabinet.customs.gov.ua/tnvinfo>

Цей програмно-інформаційний комплекс містить інформацію про заходи тарифного та нетарифного регулювання в розрізі кодів товарів за УКТ ЗЕД.

До складу системи можуть входити додаткові компоненти для інтеграції із поточними системами та інші.

7. Взаємозв'язки з іншими проектами

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомленнями митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту, та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих у вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.2.5. Підсистема реєстрації та ідентифікації економічних операторів 2 (EORI2)

1. Опис та обґрунтування

Система EORI забезпечує унікальну реєстрацію та ідентифікацію на рівні Союзу суб'єктів господарювання та інших осіб.

Система EORI складається з таких компонентів:

- (a) центральна система EORI;
- (b) національні системи EORI, створені державами-членами.

Метою проекту UCC EORI2 є створення унікальної системи реєстрації та ідентифікації економічних операторів та інших осіб для цілей застосування митного законодавства Європейського Союзу. Проект спрямований на оновлення існуючої системи EORI та веб-сервісів UCC EOS відповідно до правових змін до Митного кодексу ЄС.

2. Цілі

Очікуваними результатами реалізації проекту є адаптація процедур акредитації суб'єктів ЗЕД в Держмитслужбі до правил і вимог Європейського союзу.

EORI також можна використовувати в контексті європейського морського єдиного вікна, враховуючи те, що він дає змогу трейдерам виконувати деякі митні формальності через національне морське єдине вікно.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. Посилання на BPM моделі

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо EORI2 будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. Правова основа

Базовий правовий акт – МКУ.

Стаття 455 визначає механізм обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками зовнішньоекономічних відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи.

Стратегічна ціль I «Готовність до швидкої гармонізації митних сервісів у відповідності до європейського законодавства» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. 2.2.3. Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації).

6. Терміни та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки розробки інтерфейсу обміну повідомленнями з центральною компонентною EORI 2.

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	1 квартал 2024 року
2	Правове забезпечення	2-3 квартал 2024 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2024 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	3-4 квартал 2024 року
	Тестування	4 квартал 2024 року
	Перехідна фаза	4 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання	1 квартал 2025 року
5	Промислова експлуатація	3 квартал 2025 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

Національна система EORI, якщо вона створена, повинна використовуватися митним органом держави-члена, яка її створила, для обміну та зберігання даних EORI.

Національна система EORI повинна взаємодіяти з центральною системою EORI на рівні ЄС.

В 2024 році планується провести детальне ознайомлення з інтерфейсами взаємодії з системою (відповідно до документації DG TAXUD) і розробити механізм інтеграції з системою EORI 2 ЄС.

6. Очікувана ІТ-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до основних компонентів якої, а саме АСМО «Центр» та ЄВМТ, і планується будувати інтерфейс взаємодії з EORI 2.

7. *Взаємозв'язки з іншими проектами*

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомлення митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту, та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих в вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.2.6. Підсистема уповноважених (авторизованих) економічних операторів (АЕО)

1. Опис та обґрунтування

Система АЕО УСС є інструментом для керування заявками та дозволами на отримання АЕО та вимагає застосування стандартних процесів прийняття рішень до всіх митних рішень.

Проект УСС АЕО охоплює чотири основні компоненти: незначне вдосконалення, значне вдосконалення, прямий доступ трейдерів і вдосконалення взаємного визнання (MR).

Законодавчі положення, визначені в УСС та УСС ІА/ДА, передбачають зміни в процесах управління заявками та дозволами АЕО та вимагають застосування стандартних процесів прийняття рішень до всіх митних рішень. Ці положення також вносять зміни в процеси інших митних сфер діяльності, де статуси УЕО, надані ЄС або країнами-партнерами, мають бути декларовані в митних деклараціях та інших деклараціях (ENS, EXS тощо), щоб дозволити УЕО отримати вигоду від спрощень, полегшень і більш сприятливих процедур.

Система АЕО повинна уможливлювати зв'язок між Комісією, митними органами держав-членів, суб'єктами господарювання та іншими особами з метою подання та обробки заявок АЕО та надання дозволів АЕО, а також управління будь-якою подальшою подією, яка може вплинути на оригінальне рішення, як зазначено в частині 1 статті 30 Імплементативного регламенту (ЄС) 2015/2447.

Система АЕО складається з таких загальних компонентів:

(а) Спеціальний портал трейдера для АЕО;

(b) центральна система АЕО.

Держави-члени можуть створювати такі національні компоненти:

(a) національний портал трейдера;

(b) національна система уповноваженого економічного оператора («національна система АЕО»).

2. Цілі

Запровадження в Україні інституту авторизованого економічного оператора (АЕО) сприяє наближенню митного законодавства України до європейських стандартів, що не тільки спрощує та полегшує міжнародну торгівлю, але й забезпечує участь українських АЕО у формуванні безпечних ланцюгів постачання товарів та підвищує їх конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

АЕО – це особливий статус, який засвідчує високий ступінь довіри до суб'єкта господарювання та надає йому суттєві спрощення при здійсненні митних формальностей.

Статус АЕО може надати підприємству такі вигоди як:

1. спрощене декларування;

2. економія часу і коштів за рахунок:

а) більш швидкого процесу переміщення товарів через митний кордон (наприклад, першочергове проходження митних формальностей, використання спеціальних смуг тощо);

б) не заїзду на термінал;

3. зниження ризиків у системі митного оформлення (наприклад, щодо контролю класифікації товарів, митної вартості тощо);

4. право самостійно накладати пломби на транспортні засоби.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. Посилання на ВРМ моделі

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо АЕО будуть розроблені детальні ВРМ моделі національного рівня та особливостей.

5. *Правова основа*

Базовий правовий акт – МКУ.

Статті 12, 13, 14 МКУ визначають механізм отримання статусу авторизованого економічного оператора та подальші спрощення і переваги для суб'єктів ЗЕД, які отримують такий статус.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 569-р (п. 42,43).

Стратегічна ціль I «Готовність до швидкої гармонізації митних сервісів у відповідності до європейського законодавства» Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Державної митної служби України та її територіальних підрозділів, реалізованого наказом Міністерства фінансів України від 15.12.2022 № 435 (п. 2.2.4. Портфелю проектів цифрового розвитку і цифрової трансформації).

Закон України від 02 жовтня 2019 р. № 141-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань функціонування авторизованих економічних операторів».

Постанови Кабінету Міністрів України:

від 29 липня 2020 р. № 665 «Про деякі питання функціонування авторизованих економічних операторів».

від 27 січня 2021 р. № 50 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру авторизованих економічних операторів».

від 03 лютого 2021 р. № 70 «Про затвердження форми, опису та правил використання національного логотипа авторизованого економічного оператора та форми сертифіката авторизованого економічного оператора».

від 27 вересня 2022 р. № 1092 «Деякі питання реалізації положень Митного кодексу України щодо надання авторизацій».

Наказ Міністерства фінансів України від 29.10.2021 № 568 «Про затвердження Вимог до характеристик пломб спеціального типу, ведення їх обліку та зберігання».

6. *Терміни та ключові заходи*

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування суб'єктів ЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки розробки інтерфейсу обміну повідомленнями з центральною компонентною АЕО.

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	1 квартал 2020 року
2	Правове забезпечення	4 квартал 2019 року – 4 квартал 2023 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2020 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	4 квартал 2023 року – 1 квартал 2024 року
	Тестування	2 квартал 2024 року
	Перехідна фаза	2 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання	3 квартал 2024 року
5	Промислова експлуатація	4 квартал 2024 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

Національна система АЕО, якщо вона створена, повинна використовуватися митним органом держави-члена, яка її створила, для обміну та зберігання інформації, що стосується заявок і рішень АЕО, або будь-якої подальшої події, яка може вплинути на початкове рішення.

Національна система АЕО повинна взаємодіяти з національним порталом трейдера, якщо він створений, і з центральною системою АЕО.

В 2024 році планується провести детальне ознайомлення з інтерфейсами взаємодії з системою (відповідно до документації DG TAXUD) і розробити механізм інтеграції з системою АЕО ЄС.

Окремим блоком буде розглянуто можливість взаємного визнання програми уповноважених економічних операторів (АЕО МРА) в частині розгортання стандартного інтерфейсу для обміну даними АЕО з країнами-партнерами (оновлений Міжсистемний інтерфейс EOS, який дозволяє розповсюджувати дані АЕО, отримані від країн-партнерів, до держав-членів ЄС) і підтверджувати статус АЕО країн-партнерів у системах транзакцій ЄС.

6. Очікувана ІТ-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до основних компонентів якої, а саме АСМО «Центр» та ЄВМТ, і планується будувати інтерфейс взаємодії з АЕО.

7. Взаємозв'язки з іншими проектами

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомлення митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту, та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих в вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.2.7. Система боротьби з підробкою та піратством (COPIS)

1. Опис та обґрунтування

COPIS — це центральна система обміну інформацією, яка підтримує дотримання правил ЄС щодо прав інтелектуальної власності (ПІВ), де правовласники можуть попросити втручання митниці для вжиття заходів проти товарів, які порушують певні ПІВ.

COPIS взаємодіє з Європейським офісом по боротьбі з шахрайством (OLAF) та інформаційною системою боротьби з шахрайством (AFIS). Система додатково з'єднується з Офісом інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) і Порталом захисту інтелектуальної власності (IPEP).

Для реалізації функції сприяння захисту прав інтелектуальної власності в Держмитслужбі в 2021 році створено програмно-інформаційний комплекс «Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону», який містить всю необхідну інформацію як про оригінальні товари, так і про товари, що підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності, і дозволяє ідентифікувати наявність у пред'явлених до митного оформлення товарах зареєстрований у митному реєстрі об'єкт (об'єкт авторського права, торговельну марку, промисловий зразок тощо).

Така ідентифікація здійснюється шляхом перевірки даних митної декларації, доданих до неї товаросупровідних документів та під час проведення митного огляду товарів.

Використання інформації митного реєстру дає можливість митникам відрізнити оригінальний товар від контрафактного.

2. Цілі

спростити роботу для митних органів і правовласників, надаючи інструмент для збору, керування та обміну всією інформацією для дій, що міститься в Порядку застосування заходів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності та взаємодії митних органів з правовласниками, декларантами та іншими заінтересованими особами, і даними щодо випадків, коли випуск товарів було призупинено або товари були затримані митницею;

забезпечити загальну документацію та інформаційну базу даних, відкриту для будь-яких консультацій відповідними службами в митних органах та правовласника, дотримуючись при цьому правил безпеки та захисту даних;

створення повідомлень, моделей, звітів і статистичних даних;

обмінюватися інформацією в безпечному електронному середовищі;

зберігати певну історію дій з об'єктами права інтелектуальної власності, що дозволяє аналізувати тенденції.

3. Власник системи

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент нетарифного регулювання

Департамент організації виконання митних формальностей

4. Посилання на BPM моделі

Документ BPM-моделі COPIS SPM-REQ на рівні ЄС:
<https://circabc.europa.eu/ui/group/3d2149a1-fe92-4981-9b12-3374d670a008/library/1f7b8754-6d2a-4ecb-96a4-1c2270e5a7d3/details>

Для внутрішнього проекту (національного сегменту України) щодо програмно-інформаційного комплексу «Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону», будуть розроблені детальні BPM моделі національного рівня та особливостей.

5. Правова основа

Базовий правовий акт – МКУ.

Стаття 397-403 МКУ, в яких визначено заходи митних органів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України.

Стаття 398 МКУ визначає порядок ведення та використання митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності.

План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 р. № 569-р (п. 54)

Наказ Міністерства фінансів України № 281 від 09.06.2020р. «Про затвердження Порядку застосування заходів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності та взаємодії митних органів з правовласниками, декларантами та іншими заінтересованими особами та Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України».

б. Терміни та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки розробки інтерфейсу обміну повідомленнями з центральною компонентною COPIS ЄС та правовласниками торговельних марок.

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	1 квартал 2020 року
2	Правове забезпечення	4 квартал 2019 року – 4 квартал 2023 року
3	Етап ініціації проекту	2 квартал 2020 року
4	Етап реалізації проекту	
	Розробка	4 квартал 2023 року – 1 квартал 2024 року
	Тестування	2 квартал 2024 року
	Перехідна фаза	2 квартал 2024 року
	Впровадження та навчання	3 квартал 2024 року
5	Промислова експлуатація	4 квартал 2024 року
6	Технічна підтримка	Протягом 3 років

Держава створює правовласникам можливість наповнити цей митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності інформацією про належні майнові права.

Тобто автоматично ця інформація про права інтелектуальної власності в реєстр не потрапляє.

Правовласник, який має підстави вважати, що під час переміщення товарів через митний кордон України порушуються чи можуть бути порушені його права на об'єкт права інтелектуальної власності, має право подати до митниці заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт інтелектуальної власності шляхом внесення відповідних відомостей до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону. У заяві про внесення даних в реєстр вказується строк реєстрації в реєстрі – 6 місяців або 1 рік, після спливу цього строку, правовласник може звернутися з проханням продовжити строк реєстрації у митному реєстрі.

В 2024 році планується провести детальне ознайомлення з інтерфейсами взаємодії з системою (відповідно до документації DG TAXUD) і розробити механізм інтеграції з системою COPIS ЄС.

6. Очікувана ІТ-архітектура

На сьогодні в Держмитслужбі впроваджується централізована модель ЄАІС, до основних компонентів якої, а саме АСМО «Центр» та ЄВМТ, і планується будувати інтерфейс взаємодії з діючим ППК в Держмитслужбі та центральним модулем COPIS.

7. Взаємозв'язки з іншими проектами

Має бути забезпечена можливість інформаційного обміну (отримання чи передача даних) зокрема з наступними основними суміжними системами:

ЄВМТ – для надання суб'єктам ЗЕД інтерфейсу подачі заяв на прийняття рішень митних органів, роботи з повідомлення митних органів, які можуть надсилатись в процесі розгляду заявки або управління наданим рішенням, інструментів подачі додаткової інформації та заяв, візуалізації переліку рішень митних органів, наданих суб'єкту, та їх статусу, перегляду поданих заяв і отриманих рішень тощо;

АСМО «Центр» – інтеграція з метою передачі/отримання інформації, необхідної при здійсненні митного контролю та митного оформлення.

Інформаційний обмін має здійснюватися з використанням механізмів, реалізованих в вищевказаних системах (за умови їх наявності).

2.3. Група 3: Митні ініціативи, які потребують подальшого вивчення та погодження

2.3.1. Єдина система керування користувачами та цифрового підпису (UUM&DS)

1. Опис та обґрунтування

Мета цього проекту — підготувати робочі рішення для прямого та гармонізованого з ЄС доступу для торговців як послугу інтерфейсу «користувач-система», яка буде інтегрована в електронні митні системи, як визначено в конкретних проектах згідно з МКС. Єдина система управління користувачами та цифровими підписами буде інтегрована в портали відповідних електронних систем. Вона включає підтримку ідентифікації, доступу та управління користувачами відповідно до необхідних політик безпеки.

Перше розгортання відбулося разом із системою рішень митних органів згідно з МКС.

У подальшому це технічне рішення з управління автентифікацією та користувачами стане доступним для використання в рамках інших проектів згідно з МКС, таких як Обов'язкова тарифна інформація (ВТІ), Модернізована система управління авторизованими економічними операторами (АЕО), Підтвердження статусу Союзу (PoUS) та Інформаційні листи (INF) для спеціальних процедур.

Система UUM&DS використовується для забезпечення автентифікації та перевірки доступу:

(а) суб'єктів господарювання та інших осіб з метою отримання доступу до EUCTP, загальних компонентів CDS, системи EBTI, системи АЕО, системи INF SP та ICS2;

(б) персоналу Комісії з метою отримання доступу до EUCTP, загальних компонентів CDS, системи EBTI, системи EORI, системи АЕО, ICS2, AES, NCTS, CRMS, CCI та системи INF SP для цілей обслуговування та управління системою UUM&DS.

2. Цілі

Основне завдання проекту: гармонізація процесу управління ідентифікацією користувачів в ключових системах Держмитслужби із автоматизованими системами держав-членів ЄС.

Очікуваними результатами реалізації проекту є: забезпечення безпечного авторизованого доступу до електронних митних систем держав-членів ЄС для

економічних операторів ЄС та інших осіб. Створення можливості використання єдиного облікового запису для реалізації спільних митних процесів з державами-членами ЄС. Окрім того – забезпечення уніфікованого механізму управління ролями, правами в системах з урахуванням всіх подій та обставин, які супроводжують роботу персоналу Держмитслужби. Централізація інформації про надані доступи та повноваження, спрощення ведення кадрової політики (ініціалізація та деактивація доступів персоналу).

3. *Власник системи*

Держмитслужба:

Департамент з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації

Департамент організації виконання митних формальностей

Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю

Департамент транзитних процедур

Департамент контролю та адміністрування митних платежів

4. *Правова основа*

Базовий правовий акт – МКУ

Законом України від 7 лютого 2023 року № 2919-ІХ «Про внесення змін до МКУ щодо електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» внесені відповідні зміни до МКУ (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-20#n2>).

Крім того Президент України підписав Закон України від 1 грудня 2022 року № 2801-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладення угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації» – (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-IX#Text>), за яким взаємно визнаватимуться кваліфіковані електронні довірчі послуги та імплементується законодавство ЄС у сфері електронної ідентифікації.

В результаті близько 90 законів України про електронні довірчі послуги і послуги електронної ідентифікації будуть приведені у відповідність до європейських норм.

В Україні визнаватимуть:

статус європейських кваліфікованих надавачів;

статус засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, що використовуються європейськими кваліфікованими надавачами при наданні електронних довірчих послуг;

перелік довірчих списків держав-членів ЄС, інформацію про які публікує Європейська Комісія.

Це дозволить українцям використовувати кваліфіковані підписи, отримані в ЄС, щоб мати послуги в Україні. Також це спростить електронну взаємодію з європейськими партнерами при веденні бізнесу.

5. Посилання та ключові заходи

Першим етапом є розробка концептуальної моделі системи, де буде визначено функціональні можливості та архітектуру системи. Написання функціональних вимог і їх затвердження.

Другий етап включає підготовку і затвердження технічних вимог, розробку програмного забезпечення та налаштування ІТ-інфраструктури, необхідної для роботи системи. За результатами цього етапу має бути проведено тестування системи на відповідність функціональним та технічним вимогам.

Третій етап буде пов'язаний із впровадженням системи в експлуатацію та проведення необхідного навчання для посадових осіб митних органів, а також інформування СЗЕД про впровадження нових інструментів взаємодії.

Етапи та строки

№	Етап	Строк
1	Бізнес-аналіз та бізнес-моделювання	4 квартал 2023 року
2	Правове забезпечення	1 квартал 2024 року (із залученням Міністерства цифрової трансформації)
3	Етап ініціації проекту	Не визначено
4	Етап реалізації проекту	Не визначено
	Розробка	Не визначено
	Тестування	Не визначено
	Перехідна фаза	Не визначено
	Впровадження та навчання	Не визначено
5	Промислова експлуатація	Не визначено
6	Технічна підтримка	Не визначено

6. Очікувана ІТ-архітектура

В Держмитслужбі на поточний час при доступі в АСМО використовується кваліфікований електронний підпис (далі – КЕП) на захищеному носії.

Для доступу в кабінет на ЄВМТ для суб'єктів ЗЕД для ідентифікації та авторизації також використовується КЕП або удосконалений цифровий підпис, в тому числі з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації – <https://id.gov.ua/>

Інформаційна взаємодія між гарантами (в тому числі в рамках NCTS) та митними органами здійснюється за допомогою засобів електронного зв'язку шляхом надсилання повідомлень в електронній формі, на які накладено електронний підпис гаранта та/або посадової особи митного органу (якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України), або з використанням засобів інтегрованої системи електронної ідентифікації.

7. Взаємозв'язки з іншими проектами

В 2023-2024 році планується провести детальне ознайомлення з інтерфейсами взаємодії з системою (відповідно до документації DG TAXUD) і розробити механізм інтеграції з Єдиною системою керування користувачами та цифрового підпису (UUM&DS) ЄС.

2.3.2. Модернізація системи управління ризиками (CRMF)

Інтеграція національних митних систем України в Європейський простір передбачатиме уніфікацію підходів до питань ризик-менеджменту, що має дати змогу реалізувати спільні митні процеси без обмежень та затримок.

Основне завдання проекту: модернізація системи управління ризиками для реалізації європейських правил та принципів аналізу ризиків та прийняття митних рішень шляхом:

- контролю за переміщенням товарів високого ризику із використанням загальних критеріїв ризику (статті 46 та 50 Митного кодексу ЄС);

- визначення пріоритетних контрольних територій, які підлягають більш інтенсивному контролю протягом певного періоду часу;

- обміну інформацією про ризики між митними системами держав-членів ЄС;

- аналізу ризиків безпеки перед прибуттям/перед відправленням на основі інформації про вантаж, поданої трейдерами в електронному форматі перед прибуттям або відправленням товарів в/з ЄС;

Очікуваними результатами реалізації проекту є поетапні дії для досягнення більш узгодженого, ефективного та економічно ефективного управління митними ризиками ЄС на зовнішніх кордонах.